

Provencalský dom zázrakov

BRIDGET ASHEROVÁ

Provensalský dom zázrakov

Provensalský dom zázrakov

bridget asherová

Original title: The Provence Cure for the Brokenhearted
Copyright © 2011 by Bridget Asher
Reading group guide copyright © 2011 by Random House, Inc.
This translation published by arrangement with Bantam Books,
an imprint of The Random House Publishing Group,
a division of Random House, Inc.
Cover design © Christina Griffiths
Cover photos © Les and Dave Jacobs/
/cultura/Corbis/iStockphoto/Fotolia

Slovak edition © Fortuna Libri, Bratislava 2013
Translation © Dorota Berecová, 2013

Vydalo vydavateľstvo Fortuna Libri v edícii Fortuna Litera.

www.fortunalibri.sk

Zodpovedná redaktorka Oľília Škvarnová

Prvé vydanie

Táto kniha je fikcia. Mená, postavy, miesta a udalosti
sú buď výtvorom autorkinej fantázie,
alebo sú použité fiktívne, a preto akákoľvek podobnosť
so skutočnými živými alebo mŕtvymi osobami,
s udalosťami či miestami je úplne náhodná.

Všetky práva vyhradené.

Nijaká časť tejto publikácie sa nesmie reprodukovať,
ukladať do informačných systémov ani rozširovať
akýmkoľvek spôsobom, či už elektronicky, mechanicky,
fotografickou reprodukciou, alebo inými prostriedkami,
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ISBN 978-80-8142-203-4

Knihu venujem čitateľovi.

V tomto výnimočnom okamihu sme tu len my dvaja.

Dá sa to povedať aj takto: Žiaľ je príbeh lásky rozprávaný naopak.

A možno to tak vôbec nie je. Možno by som k tomu mala zaujať vedeckejší prístup. Láska a strata tejto lásky existujú v rovnakej miere. Nevynašiel už tú rovnicu nejaký romantický fyzik?

Alebo by som to mohla povedať takto: Predstavte si ťažidlo. Vnútri neho si predstavte maličký zasnežený domček a v tom domčeku ženu, ktorá sedí na kraji postele a drží v ruke ťažidlo. Vnútri toho ťažidla je maličký zasnežený domček so ženou, ktorá stojí v kuchyni a potriasa ďalším ťažidlom. A v tamtom ťažidle...

V každom dobrom príbehu lásky sa skrýva ďalšia láska.

PRVÁ ČASŤ

Odkedy Henry zomrel, ustavične strácam veci. Strácam kľúče, slnečné okuliare, šekové knižky. Stratila som kuchynskú lopatku a našla som ju v mrazničke s vreckom strúhaného syra.

Stratila som ospravedlnenku pre Abbotovu učiteľku v treťom ročníku, kde som jej vysvetľovala, ako som mu zapotrošila domácu úlohu.

Strácam uzávery zubných pást aj vrchnáky pohárov s lekvárom. Odkladám ich so zívajúcimi otvormi, nezavreté, vystavené vzduchu. Strácam kefy na vlasy aj topánky – nielen jednu z páru, ale obe.

Opakovane som si zabudla kabát v reštaurácii, peňaženku pod sedadlom v kine, kľúče pri pokladnici v drogérii. Potom som celkom pomýlená chvíľu sedela v aute a pokúšala som sa zistiť, čo nie je v poriadku. Vrátila som

sa do obchodu, kde už na mňa pokladnička zvonila kľúčmi nad hlavou.

Občas mi zavolali ľudia s dobrým srdcom a stratené predmety mi vrátili. A keď sa mi veci stratili, jednoducho zmizli, snažila som sa zopakovať si jednotlivé kroky a stratila som sa sama. Ako som sa ocitla v tomto obchode? Prečo som sa vrátila k pultu v lahôdkach?

Stratila som prehľad o svojich kamarátoch. Narodili sa im deti, poobhajovali dizertačné práce, usporadúvali umelecké výstavy a spoločenské večere i grilovanie na dvoroch...

Predovšetkým som prestala registrovať obrovské časové úseky. Deti naokolo, na zastávke autobusu, kde nastupuje Abbot, v susedstve, v Abbotovej triede i v juniorskom bejzbalovom tíme sa závratne zväčšovali. Najhoršie však znášam to, ako rýchlo rastie Abbot.

Strácam prehľad aj o krátkych časových úsekoch – predpoludniach, večeroch. Niekedy sa mi stáva, že zdvihnem zrak a odrazu je tma, akoby niekto šťukol vypínačom. Problém je v tom, že život pokračuje bezo mňa. Ešte aj po dvoch rokoch ma toto zistenie prekvapuje, hoci za ten čas sa z neho stal zvyk, obyčajná nezvratná skutočnosť: Svet sa pohýna vpred a ja nie.

Preto ma nemalo prekvapiť, že v ten deň, keď sa moja sestra vydávala, sme s Abbotom meškali na stretnutie družičiek. Celé doobedie sme sa hrali pexeso, z čoho nás vytýrhali telefonáty z Cukrárne.

„Jude, no tak, Jude, moment! Päťsto citrónových koláčikov?“ Vyskočila som z gauča, na ktorom sedel Abbot

a pchal sa už tretím nanukom. Z týchto pestrých valčekov balených v igelite, z ktorých treba odstihnúť rožtek, človek občas kaše. Ešte aj to je bolestný detail, že sme s Abbotom klesli tak nízko, že jeme mrazený džús z plastu. „Nie, nie, som si istá,“ pokračovala som. „Určite by som si objednávku zapísala. Prinajmenšom... Dopekla. Asi je to moja vina. Chceš, aby som prišla?“

Henry nebol iba môj manžel. Bol aj mojím obchodným partnerom. Celú mladosť som vyrábala delikátne koláčky a myslela som si, že jedlo je druh umenia, ale Henry ma presvedčil, že jedlo je láska. Stretli sme sa na kulinárskej akadémii a onedlho po tom, ako sa narodil Abbot, sme počali ďalšie naše dielo: Cukráreň.

Jude v tom s nami bola od začiatku. Je slobodná matka, útla, urečnená, s odfarbenými krátkymi vlasmi a so srdcovitou tvárou, zvláštna kombinácia krásy a tvrdosti. Bola našou prvou zamestnankyňou. Má prirodzený talent, úžasný zmysel pre dizajn a obchodný dôvtip. Po Henryho smrti sa jej postavenie posilnilo. O obchodné záležitosti sa staral Henry. Som presvedčená, že nebyť Jude, už by som obchod stratila. Jude sa stala hnacou silou, mojím kormidlom. Udržiava chod vecí.

Práve som sa jej chystala povedať, že budem v obchode do pol hodiny, keď ma Abbot poťahal za rukáv. Ukázal na hodinky na svojom zápästí s ciferníkom v podobe bejzbalovej loptičky. Pravdepodobne v dôsledku mojej pomätnosti trval na tom, že si bude čas sledovať sám.

Keď som si uvedomila, že už je poobede, skríkla som: „Svadba! Prepáč, musím letieť!“ a položila som.

Abbot s vytreštenými očami vyhlásil: „Teta Elysia bude parádne nahnevaná!“ Zohol sa a poškrabal si štipanec od komára na členku. Mal na sebe nízke biele športové ponožky. Jeho členky vyzerali opálené, ale v skutočnosti boli špinavé.

„Nebude, ak pohneme kostrou!“ povedala som mu. „A vezmi si aj Fenistil, nech sa neškrabeš cez obrad.“

Začali sme šialene pobehovať po našom štvorizbovom dome. Jednu z topánok na vysokom opätku som našla v skrini, druhú v Abbotovej izbe vo veľkej škatuli s legom. Abbot zápasil s vypožičaným smokingom. Trápil sa s maľičkými manžetovými gombíkmi, zhľadával pripínací motýlik a šerpu okolo pása – vybral si červené, lebo také mal Henry na našej svadbe. Nebola som si istá, či je to zdravé, ale nechcela som na to zbytočne upozorňovať.

V rýchlosti som si nahodila mejkap a rukami vpred som vklzla do družičkovských šiat. Pociťovala som vďačnosť, že šaty nie sú typický horor na takú príležitosť – moja sestra má vynikajúci vkus. Boli to najdrahšie šaty, aké som na sebe kedy mala, vrátane mojich svadobných.

Keď som odmietla rolu prvej družičky (aby som bola neúprosne presná, prvej vdovičky), sestra si očividne vydýchla. Dobre vedela, že všetko len pobabrem. Hneď povolala svoju starú kamarátku z univerzity s diplomom z marketingu a ja som bola šťastne degradovaná na obyčajnú družičku. Abbota regrutovali ako nosiča prsteňov. Pravdupovediac, nebola som si istá ani tým, či zvládnem byť matkou nosiča prsteňov. Na poslednú chvíľu som si vymyslela výhovorku, aby som nemusela ísť na skúsob-

nú večeru deň predtým ani na wellness a na hromadný termín v kaderníctve v deň svadby. Keď vám totiž zomrel manžel, smiete si dovoliť jednoducho povedať: „Nemôžem prísť. Veľmi ma to mrzí.“ Ak váš manžel zomrel ako môj pri dopravnej nehode, smiete povedať: „Dnes nemôžem šoférovať.“ Smiete jednoducho pokrútiť hlavou a šepnúť: „Mrzí ma to.“ A všetci vás okamžite ospravedlnia, akoby to bolo to najmenej, čo pre vás môžu urobiť. A azda aj je.

Sestru to však unavuje. Vynútila si odo mňa prísľub, že k nej prídem dve hodiny pred sobášom. Musíme sa držať prísneho programu, v rámci ktorého majú všetky družičky popíjať Mimosu a každá predniesť svoj osobný prípitok. Elysia má rada, keď sa svet krúti okolo nej. Nedokážem ju za to odsudzovať, lebo si uvedomujem, aký sebecký je môj žiaľ. Môj osemročný syn stratil otca. Henryho rodičia stratili syna. A Henry stratil život. Aké právo mám zas a znova používať Henryho smrť ako výhovorku na to, aby som sa čomusi vyhla?

„Môžem si zobrať veci na šnorchlovanie?“ zakričal Abbot z druhého konca chodby.

„Zbaľ si veci na prenocovanie a zober si aj výstroj,“ odpovedala som mu a popritom som si pchala veci do vlastného kufríka. Sestra býva len dvadsať minút od nás. Je to krátka jazda z Tallahassee na vidiek do Capps, ale nástojila, aby u nej rodina prespala. Považuje to za príležitosť naplno zaujať maminu aj moju pozornosť a udržať si ju čo najdlhšie, aby opäť prežívala silné puto, ktoré nás voľakedy spájalo. „Ráno sa môžeš potápať so starým ockom.“

Abbot vyletel z izby a ešte stále v športových ponož-

kách jediným šmykom preletel po celej chodbe až k mojim dverám. V jednej ruke držal šerpu a v tej druhej pripínací motýlik. „Nechce mi to držať!“ postťažoval si. Naškrobený golier mu trčal popri lícach, ako keď sa raz na Halloween prezliekol za grófa Drakulu.

„Netráp sa s tým, len si to vezmi so sebou.“ Bojovala som s uzáverom na šnúre perál, ktoré mi na tú príležitosť požičala mama. „Budú tam dámy plné nervóznej energie a vôle čosi robiť. Dajú ťa do parády.“

„A ty budeš kde?“ spýtal sa ma znepokojene. Od Henryho smrti sa Abbot stal úzkostlivý. Začal si trochu nepríčetne šúchať ruky, akoby si ich usilovne umýval – bol to jeho nový tik. A nadobudol fóbiu z baktérií. Boli sme za terapeutom, ale bezvýsledne. Abbot sa uchyľoval k tomu gestu vždy, keď pociťoval úzkosť a tušil, že sa niečím zaoberám v myšlienkach. Usilovala som sa neupadať pred ním do zadumania, ale ukázalo sa, že neviem dobre predstierať optimizmus. Moja falošná veselosť ho znervózňovala ešte väčšmi ako moje zadumanie – bol to bludný kruh. Cítil sa po otcovej smrti zraniteľnejší vo svete? Presne tak som sa cítila ja.

„Budem sa s ostatnými družičkami venovať družičkovským povinnostiam,“ uistila som ho. V tej chvíli som si spomenula, že som si mala pripraviť prípitok. Napísala som si ho na papierový obrúsok v kuchyni a vzápätí som ho, ako inak, stratila. Nevedela som si spomenúť na nič, čo som v ňom napísala. „Čo by si povedal, aké dobré vlastnosti má teta Elysia? Musím niečo vymyslieť na prípitok.“

„Má pekné biele zuby a kupuje ohromne dobré darče-

ky," vyhlásil Abbot.

„Krása a štedrosť," prikývla som. „Z toho sa bude dať niečo stvoriť. Všetko dopadne dobre. Budeme sa zabávať!"

Skúmavo sa na mňa zahľadel s úmyslom zistiť, či to myslím vážne, ako by sa zadíval advokát na klienta, keď sa usiluje uhádnuť, čo má za klobúkom. Na takéto podrobné skúmanie som zvyknutá. Mama, sestra, priatelia, susedia, dokonca aj zákazníci v Cukrárni sa ma pýtajú, ako sa mám, zatiaľ čo sa v mojej odpovedi snažia vyňuchať ozajstnú pravdu. Viem, že by som sa mala pohnúť vpred. Mala by som viac pracovať, lepšie sa stravovať, cvičiť a chodiť na rande. Zakaždým, keď vystrčím päty z domu, musím byť pripravená na obliehanie dobroprajných známych, ktorí ma chcú zahrnúť súcitom, podeliť sa so mnou o svoje názory, klásť mi otázky a poskytovať rady. Pravidelne si nacvičujem odpoveď: „Nie, naozaj, mám sa dobre. Máme sa s Abbotom vynikajúco!"

Neznášam aj to, že musím s týmto súcitom bojovať pred Abbotom. Chcem byť k nemu úprimná a zároveň ho ochraňovať. Samozrejme, úprimná nie som. Toto je prvá svadba, na ktorú pôjdem od Henryho smrti. Odjakživa som na svadbách ronievala slzy, dokonca aj na svadbách ľudí, ktorých som dobre nepoznala, ba aj pri svadbách v televízii. Tentoraz som sa sama seba bála. Ak dokážem fňukať pri reklame o svadbe, ako budem reagovať na túto?

Nemohla som sa na Abbota pozrieť. Len čo sa naňho pozriem, bude vedieť, že klamem. Budeme sa zabávať? Skôr som dúfala, že to prežijem.

Pristúpila som k veľkému zrkadlu, ktoré mi Henry

pripevnil na dvere skrine. Henry bol všade, ale ak sa mi v mysli vynorila spomienka – keď sa pokúšal zrkadlo pripevniť, spadlo a rozbilo sa na dva kusy –, usilovala som sa pri nej nezotrvať. Zotrvávanie pri spomienkach je slabosť. Vedela som, že musím upriamiť pozornosť na niečo malé, niečo uskutočniteľné. V tej chvíli som sa pokúšala s pomocou svojho odrazu v zrkadle zapnúť si perlový náhrdelník. Bola to snaha o poslednú možnosť záchrany.

„Páčiš sa mi viac, keď nie si namaľovaná,“ ozval sa Abbot.

Náhrdelník sa mi zošmykol z krku. Zachytila som ho v dlani. Je možné, že si pamätá, ako jeho otec hovorí niečo podobné? Henry mi vravieval, že sa mu moja tvár páči nahá. Niekedy šeptom dodal: Presne ako to ostatné na tebe. Vyzerám staršie ako pred dvoma rokmi. Napadlo mi spojenie zasiahnutá žiaľom – akoby mohol žiaľ človeka doslova zasiahnuť a zanechať na ňom nezmazateľný znak. Otočila som sa k Abbotovi: „Poď ku mne, pozrieme sa na teba.“

Položila som perlový náhrdelník na nočný stolík, napravila som Abbotovi golier, prihladila vlasy a položila som mu ruky na kostnaté pliecka. Zadívala som sa na svojho syna – na tie modré oči s tmavými mihalnicami, presne ako jeho otec. Má Henryho opálenú pokožku, dokonca aj červené líca ako on, hoci je len malý chlapec. Zbožňujem jeho hrboľatú briadku aj tie jeho priveľké dospelácke zuby, ktoré mu zvláštne vytrčajú z malých úst. „Vyzeráš prekrásne,“ neubránila som sa citu, ktorý ma premohol. „Ako obrázok.“

„Ako obrázok chlapca, ktorý nesie prstene?“

„Presne tak,“ odvetila som.

S Abbotom sme zaparkovali na konci sestrinej príjazdovej cesty, ktorá je vysypaná štrkom. Museli sme sa vyhýbať množstvu dodávok – pohostenie, kvetinárstvo, zvukár. Cesta sa zatáča ďalej okolo bazéna a tenisového kurtu vysypaného antukou a voľne prechádza do trávinatej plochy medzi nedávno postaveným ateliérom a starou stodolou. Elysia sa vydáva za Daniela Weldinga, príjemného plachého umelca s celoštátnou reputáciou. Hoci spolu žijú už osem rokov, vždy nanovo ma ohúri veľkoleposť miesta, ktoré sestra nazýva domovom. V tej chvíli ešte väčšmi vyrážalo dych. Samotný obrad sa mal konať na zvažujúcom sa trávniku, po ktorom sme s Abbotom práve kráčali závratným tempom. Lemovali ho rady stoličiek potiahnutých zopnutým tylom. Áno si mali povedať pri fontáne v japonskom štýle, pod mriežkou, cez ktorú sa prepletali kvety a vytvárali klenbu. Pod trojdielnym bielym stanom nainštalovali tanečný parket.

Abbot mal veci v plátennej taške, ktorú dostal zadarmo v miestnej knižnici. Videla som, že tam má strčenú šerpu a motýlik spolu s výstrojom na potápanie – šnorchel, okuliare a plutvy, ktoré mu daroval môj otec. Snažila som sa ťahať za sebou kufrík na kolieskach. Poskakoval za mnou ako zanovitý starý pes.

Ponáhľali sme sa do ateliéru zložiť si batožinu, ale dve boli zamknuté. Abbot sa oprel čelom o sklo, priložil si okolo tváre dlane ako klapky a pokúsil sa nazrieť dnu. Da-